

Naziv studija	Preddiplomski studij arheologije			
Naziv kolegija	Artes minores II			
Status kolegija	B			
Godina	treća	Semestar	II	
ECTS bodovi	4			
Nastavnik	Doc. dr. sc. Mato Ilkić			
e-mail	milki@unizd.hr			
vrijeme konzultacija	četvrtak, 14-16 h			
Suradnik / asistent				
e-mail				
vrijeme konzultacija				
Mjesto izvođenja nastave	Odjel za arheologiju Sveučilišta u Zadru			
Oblici izvođenja nastave	Predavanja, seminari			
Nastavno opterećenje P+S+V	30 + 15 + 0			
Način provjere znanja i polaganja ispita	Usmeni ispit			
Početak nastave			Završetak nastave	
Kolokviji	1. termin	2. termin	3. termin	4. termin
Ispitni rokovi	1. termin	2. termin	3. termin	4. termin
Ishodi učenja	<p>Nakon položenog ispita iz ovoga kolegija studenti će biti sposobni:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prepoznati osnovne vrste pokretne arheološke građe od keramike, stakla, kosti, gagata, jantara i poludragog kamenja; - poznavati užu tipologiju pojedinih kategorija; - preciznije datirati određene podvrste; - prepoznati funkciju, tj. namjenu; - poznavati tehnike izrade; - interpretirati ikonografiju; - povezivati određene kategorije s proizvodnim središtima; - poznavati distribuciju. 			
Sadržaj kolegija	<p>Izborni kolegij <i>Artes minores II</i> tematizira sitnu arheološku građu od keramike, stakla, poludragog kamena, jantara, gagata i kosti. Dakle, obuhvaća sve sitne artefakte koji nisu izrađeni od kovina. Riječ je ponajviše o različitim nakitnim premetima poput ogrlica, narukvica, prstenja, privjesaka itd. Također obuhvaća terakote, antefikse, lucerne. Slijede koštane ukosnice, žetoni, kocke. Kolegij osobito pridaje pozornost mnogobrojnim i raznovrsnim keramičkim i staklenim recipijentima.</p>			
Obvezna literatura	<p>I. Borzić, Radionički pečati na italskoj tera sigilati iz Bunuma, <i>Archaeologia Adriatica VII</i>, Zadar, 2013., 133-150. I. Borzić, Ennion čaše iz Burnuma, <i>Archaeologia Adriatica II</i>, 1,</p>			

Zadar, 2008., 91-101.

I. Borzić, Čaša Aristeja Cipranina iz Burna, VAPD 104, Split, 2011.

I. Borzić, Sarius šalice iz Burnuma, Rimske keramičarske i staklarske radionice. Proizvodnja i trgovina na jadranskom prostoru. Zbornik I. međunarodnog arheološkog kolokvija. Crikvenica, 23.-24. listopada 2008., Crikvenica 2011.

Z. Brusić, Reljefna sjevernoitalska terra sigillata u Liburniji, Diadora 11, Zadar, 1989, 93-158.

V. Bubić, Kasnoantičke svjetiljke s ranokršćanskim prikazima iz Arheološkog muzeja u Splitu, VAPD 104, Split, 2011.

Z. Buljević, Kasnoantičke narukvice od stakla i gagata u zbirci Arheološkog muzeja u Splitu, VAHD 92, Split, 2000., 189-205.

Z. Buljević, Staklena kameja s Livijinim portretom, Augusteum Narone. Splitska siesta naronskih careva, Split 2004.

Z. Buljević, Stakleni inventar, u: Tilurium IV, Arheološka istraživanja 2007.-2010. godine, Zagreb, 2017., 175-224.

Z. Buljević, I. Borzić, D. Tončinić. M. Sanader, T. Glučina, Tragovi Eniona i Aristeje u rimskoj provinciji Dalmaciji, Split, 2012.

N. Cambi, Neki kasnoantički predmeti od stakla s figuralnim prikazom u Arheološkom muzeju u Splitu, Arheološki vestnik, XXV, Ljubljana 1976., 139-157.

N. Cambi, Naknadna razmišljanja o dva staklena privjeska u Arheološkom muzeju u Splitu, Fiskovićev zbornik I, Split, 1980., 91-96.

A. Eterović, KATAXAIPÉ KAI EYΦPAINOY, Rimske keramičarske i staklarske radionice. Proizvodnja i trgovina na jadranskom prostoru. Zbornik I. međunarodnog arheološkog kolokvija. Crikvenica, 23.-24. listopada 2008., Crikvenica 2011.

A. Eterović Borzić, Reljefne staklene čaše s grčkim natpisom s užeg zadarskog područja, Zbornik II. međunarodnog arheološkog kolokvija, Crikvenica, 28.-29. listopada 2011. Rimske keramičarske i staklarske radionice. Proizvodnja i trgovina na jadranskom prostoru, crikvenica, 2014., 367-376.

I. Fadić, Pseudo Merkur bočice s područja Liburnije – proizvodi lokalne staklarske radionice, Rimske keramičarske i staklarske radionice. Proizvodnja i trgovina na jadranskom prostoru. Zbornik I. međunarodnog arheološkog kolokvija. Crikvenica, 23.-24. listopada 2008., Crikvenica 2011.

I. Fadić, B. Štefanac, Reljefno ornamentirani vrčići sirijske staklarske produkcije s područja južne Liburnije, Asseria, 8, Zadar 2010., 275-350.

I. Fadić, B. Štefanac, Carski novci na dnu staklenih recipijenata, Zbornik radova 6. međunarodnog numizmatičkog kongresa u Hrvatskoj, 2011. str. 91-104.

V. Glavaš, Antefiksi s prikazom tragične maske iz Burnuma i Aserije, Archaeologia Adriatica 5, Zadar, 2011, str. 89-103.

M. Ilkić, T. Leleković, Distribucija tere sigilate kao prilog poznavanju rimskog lokaliteta Cornacum, Rimske keramičarske i

staklarske radionice. Proizvodnja i trgovina na jadranskom prostoru. Zbornik I. međunarodnog arheološkog kolokvija. Crikvenica, 23.-24. listopada 2008., Crikvenica 2011.

S. Ivčević, Antički koštani predmeti iz Narone, Arheološka istraživanja u Naroni i dolini Neretve, Izdanja Hrvatskog arheološkog društva, Zagreb, 2003., 119-128.

I. Jadrić, Staklene rebraste zdjelice iz Burnuma, Rimske keramičarske i staklarske radionice. Proizvodnja i trgovina na jadranskom prostoru. Zbornik I. međunarodnog arheološkog kolokvija. Crikvenica, 23.-24. listopada 2008., Crikvenica 2011.

K. Jelinčić, Kasnoantičke narukvice od staklene paste s lokaliteta Virovitica-Kiškorija jug, Prilozi Instituta za arheologiju u Zagrebu 24, Zagreb, 2007. 213-220.

K. Jelinčić, Rimske staklene narukvice kao prilog poznavanju antičkog Orešca, *Opuscula archaeologica* 33, Zagreb, 2009.

T. Leleković, Relief terra sigillata from Cibalae (Vinkovci, North-Eastern Croatia), *Rei cretariae Romanae fautorum acta* 40, 2008, 179-184.

T. Leleković, Crustulum iz Vinkovaca, *Arheološki radovi i rasprave*, 14, Zagreb 2004., 103-119.

V. Katavić, Antefiksi s područja Murse, *Osječki zbornik*, 28, Osijek, 2006., str. 57-75.

R. Košćević, Nekoliko primjeraka staklene bižuterije iz rimskog razdoblja, *Prilozi Instituta za arheologiju u Zagrebu* 10, Zagreb 1996.

R. Košćević, Metalni i koštani nalazi, u: *PAX ET BONUM FF – AM*. Arheološka zbirka Franjevačkog samostana u Sinju, Sinj, 2008., 229–280.

J. Mardešić, Keramičke svjetiljke, u: *Longae Salonae*, Split, 2002, 349-364.

B. Migotti, Keramički "krustul" sa Štrbinaca kod Đakova, *Radovi Filozofskog fakulteta u Zadru. Razdio povijesnih znanosti*, 38, Zadar, 2000., 39-65.

B. Migotti, Two Gold-sandwich Glasses from Štrbinci (Đakovo, Northern Croatia), Zagreb, 2002.

B. Migotti, M. Leljak, Roman Glass from the Site of Štrbinci near Đakovo in its Social and Economic Context, *Arheol. rad. raspr.* 18, Zagreb, 2017., 219-236.

B. Nardelli, Gemme, u: *Longae Salonae*, Split, 2002, 203-216.

B. Nardelli, O gemama iz Splita: od prostora do Muzeja, *VAPD* 100, Split 2007., 79-104.

L. Šešelj, Geme i prstenje helenističkog razdoblja iz Diomedova svetišta na rtu Ploči, *VAHD* 110-2, Split, 2017, 385-409.

B. Vikić-Belančić, Antičke svjetiljke u Arheološkom muzeju u Zagrebu, *VAMZ* 5, Zagreb 1971., 97-181.

B. Vikić-Belančić, Antičke svjetiljke u Arheološkom muzeju u Zagrebu, *VAMZ* 9, Zagreb 1976., 49-160.

J. Vučić, Ranokršćanske glinene svjetiljke u Arheološkom muzeju Zadar, Zadar, 2009.

J. Vučić, K. A. Giunio, *Lux in tenebris: antičke svjetiljke u*

	Arheološkom muzeju Zadar, Zadar 2009.
Dopunska literatura	<p>O. Brukner, Rimska keramika u jugoslavenskom delu provincije Donje Panonije, Beograd, 1981.</p> <p>Z. Brusić, Hellenistic and Roman Relief Pottery in Liburnia, BAR International Series 817, Oxford, 1999.</p> <p>M. Bulat, Rimski antefiksi u Muzeju Slavonije, Osječki zbornik, 13, Osijek, 1971., str. 79-99.</p> <p>Z. Buljević, Kristov ili Karakalin mač, Obavijesti - Hrvatsko arheološko društvo, XXX, br.2, Zagreb, 1998., 53-58.</p> <p>Z. Buljević, Tragovi staklara u rimskoj provinciji Dalmaciji, VAPD 98, Split, 2005.</p> <p>Z. Buljević, S. Ivčević, Odras Rimljanke, Split, 2007.</p> <p>Z. Buljević, S. Ivčević, J. Mardešić, E. Višić-Ljubić, Artes minores Salonae Christiana, <i>Salona Christiana</i>, Split, 1994.</p> <p>A. Eterović Borzić, Z. Serventi, Eastern Adriatic Seafarers and Trade Routes in the Reflection of Eastern Mediterranean Glass Vessels found in Ancient Liburnia, in: Identity and Connectivity. Proceedings of the 16th Symposium on Mediterranean Archaeology, Florence, Italy, 1–3 March 2012., Volume II Oxford, Archeopress, 2013, 625-633.</p> <p>I. Fadić, Antičko staklo Argyruntuma, Zadar, 1986.</p> <p>I. Fadić, Stakleni recipijenti s otiskom novca, Diadora 21, Zadar, 2003., str. 37-76.</p> <p>I. Fadić, Čaša s lotosovim pupoljcima iz Aserije, Asseria 3, Zadar 2005.</p> <p>I. Fadić, Kolekcija antičkog stakla, u: PAX ET BONUM FF – AM. Arheološka zbirka Franjevačkog samostana u Sinju, Sinj, 2008.</p> <p>V. Girardi Jurkić, Jantarni prsten iz rimske nekropole Burle kod Medulina u svjetlu korištenja jantara u antici, Prilozi Instituta za arheologiju u Zagrebu, 27, Zagreb 2010., str. 161-170.</p> <p>R. Makjanić, Terra sigillata. In: R. Košćević i R. Makjanić, Siscia - Pannonia Superior, BAR International Series 621, Oxford, 1995.</p> <p>J. Mardešić, Neki oblici istočnomediteranske reljefne keramike iz Arheološkoga muzeja u Splitu, VAPD 102, Split, 2009.</p> <p>Od nepobjedivog sunca do sunca pravde: rano kršćanstvo u kontinentalnoj Hrvatskoj, Zagreb, 1994.</p>
Internetski izvori	
Način praćenja kvalitete	Sukladno propisima Sveučilišta u Zadru
Uvjeti za dobivanje potpisa	Redovito pohađanje nastave, održavanjem seminara
Način bodovanja kolokvija/seminara/vježbi/ispita	
Način formiranja konačne ocjene	Usmeni ispit
Napomena	

Nastavne teme-predavanja			
Red . br.	Datum	Naslov	Literatura
1.	28. veljače 2019.	Artes minores II - uvodno predavanje	
2.	7. ožujka 2019.	Keramika (tipologija, kronologija, namjena, proizvodna središta, tehnike izrade, nalazišta, literatura)	I. Borzić, 2013., O. Brukner, 1981., V. Bubić, 2011., M. Bulat, 1971., Z. Brusić, 1989., V. Glavaš, 2011., T. Leleković, 2004., T. Leleković, 2008., M. Ilkić, T. Leleković, 2008., B. Migotti, 2000., V. Katavić, 2006., J. Vučić, 2009.
3.	14. ožujka 2019.	Terra sigillata	I. Borzić, 2013., O. Brukner, 1981., Z. Brusić, 1989., T. Leleković, 2008., M. Ilkić, T. Leleković, 2008.
4.	21. ožujka 2019.	Antefiksi, terakote, krustuli	M. Bulat, 1971., V. Glavaš, 2011., B. Migotti, 2000., V. Katavić, 2006., T. Leleković, 2004.
5.	28. ožujka 2019.	Staklo (tipologija, kronologija, namjena, proizvodna središta, tehnike izrade, nalazišta, literatura).	Z. Buljević, 2017., A. Eterović, 2011., A. Eterović Borzić, 2014., I. Fadić, 2003., I. Fadić, 2011., I. Fadić, B. Štefanac, 2010., I. Fadić, B. Štefanac, 2011. B. Migotti, 2002., B. Migotti, M. Lejnak, 2017.
6.	4. travnja 2019.	Staklo iz rimskih vojnih logora u Dalmaciji	I. Borzić, 2008., I. Borzić, 2011., Z. Buljević, 2017., I. Jadrić, 2011.
7.	11. travnja 2019.	Staklo s natpisma i pečatima	A. Eterović, 2011., A. Eterović Borzić, 2014., I. Fadić, 2003., I. Fadić, B. Štefanac, 2011.
8.	18. travnja 2019.	Veliki četvrtak	
9.	25. travnja 2019.	Amuleti, narukvice i drugi nakitni oblici od staklene paste	Z. Buljević, 2000., N. Cambi, 1976., N. Cambi, 1980., K. Jelinčić, 2007., K. Jelinčić, 2009., R. Koščević, 1996.
10	2. svibnja	Predmeti od gagata, jantara i poludrago kamenja	Z. Buljević, 2000., Z. Buljević, 2004., V. Girardi

	2019.		Jurkić, 2010., B. Nardelli, 2002., B. Nardelli, 2007., L. Šešelj, 2017.
11.	9. svibnja 2019.	Geme i kameje	Z. Buljević, 2004., B. Nardelli, 2002., B. Nardelli, 2007., L. Šešelj, 2017.
12.	16. svibnja 2019.	Keramičke svjetiljke (tipologija, kronologija, proizvodna središta, tehnike izrade, nalazišta, literatura)	V. Bubić, 2011., J. Mardešić, 2002., B. Vikić-Belančić, 1971., B. Vikić-Belančić, 1976., J. Vučić, 2009., J. Vučić, K. A. Giunio, 2009.
13.	23. svibnja 2019.	Kasnoantičke svjetiljke s ranokršćanskim prikazima	V. Bubić, 2011., J. Vučić, 2009.
14.	30. svibnja 2019.	Predmeti od kosti (ukosnice, žetoni i kocke za igru, češljevi...)	S. Ivčević, 2003., R. Koščević, 2008.
15.	6. lipnja 2019.	Posjet u Arheološkom muzeju i Muzeju antičkoga stakla	

Seminari			
Red . br.	Datum	Naslov	Literatura
1.	28. veljače 2019.	Keramika iz Burnuma	I. Borzić, 2011., I. Borzić, 2013.
2.	7. ožujka 2019.	Reljefna sjevernoitalska terra sigillata u Liburniji	Z. Brusić, 1989.
3.	14. ožujka 2019.	Terra sigillata s područja hrvatskog Podunavlja	M. Ilkić, T. Leleković, 2011., T. Leleković, 2008, 179-184.
4.	21. ožujka 2019.	Antefiksi	M. Bulat, 1971., V. Glavaš, 2011., V. Katavić, 2006.
5.	28. ožujka 2019.	Keramički "krustul"	B. Migotti, 2000., T. Leleković, 2004.
6.	4. travnja 2019.	Tragovi Eniona i Aristeje u rimskoj provinciji Dalmaciji	Z. Buljević, I. Borzić, T. Domagoj. S. Mirjana, T. Glučina, 2012., I. Borzić, 2008., I. Borzić, 2011.
7.	11. travnja 2019.	Pseudo Merkur bočice	I. Fadić, 2011.
8.	18. travnja 2019.	Veliki četvrtak	
9.	25.	Reljefno ornamentirani vrčići sirijske	I. Fadić, B. Štefanac, 2010.

	travnja 2019.	staklarske produkcije s područja južne Liburnije	
10.	2. svibnja 2019.	Rimsko staklo iz Štrbinaca	B. Migotti, 2002., B. Migotti, M. Leljak, 2017.
11.	9. svibnja 2019.	Helenističke geme iz Diomedova svetišta na rtu Ploči	L. Šešelj, 2017.
12.	16. svibnja 2019.	Rimske geme iz Arheološkog muzeja u Splitu	B. Nardelli, 2002., B. Nardelli, 2007.
13.	23. svibnja 2019.	Narukvice od staklene paste	Z. Buljević, 2000., K. Jelinčić, 2007., K. Jelinčić, 2009., R. Košćević, 1996.
14.	30. svibnja 2019.	Rimske keramičke svjetiljke iz Arheološkog muzeja u Zagrebu	B. Vikić-Belančić, 1971., B. Vikić-Belančić, 1976.
15.	6. lipnja 2019.	Ranokršćanske glinene svjetiljke u Arheološkom muzeju Zadar.	J. Vučić, 2009.

Nastavnik: